కేరింతలు

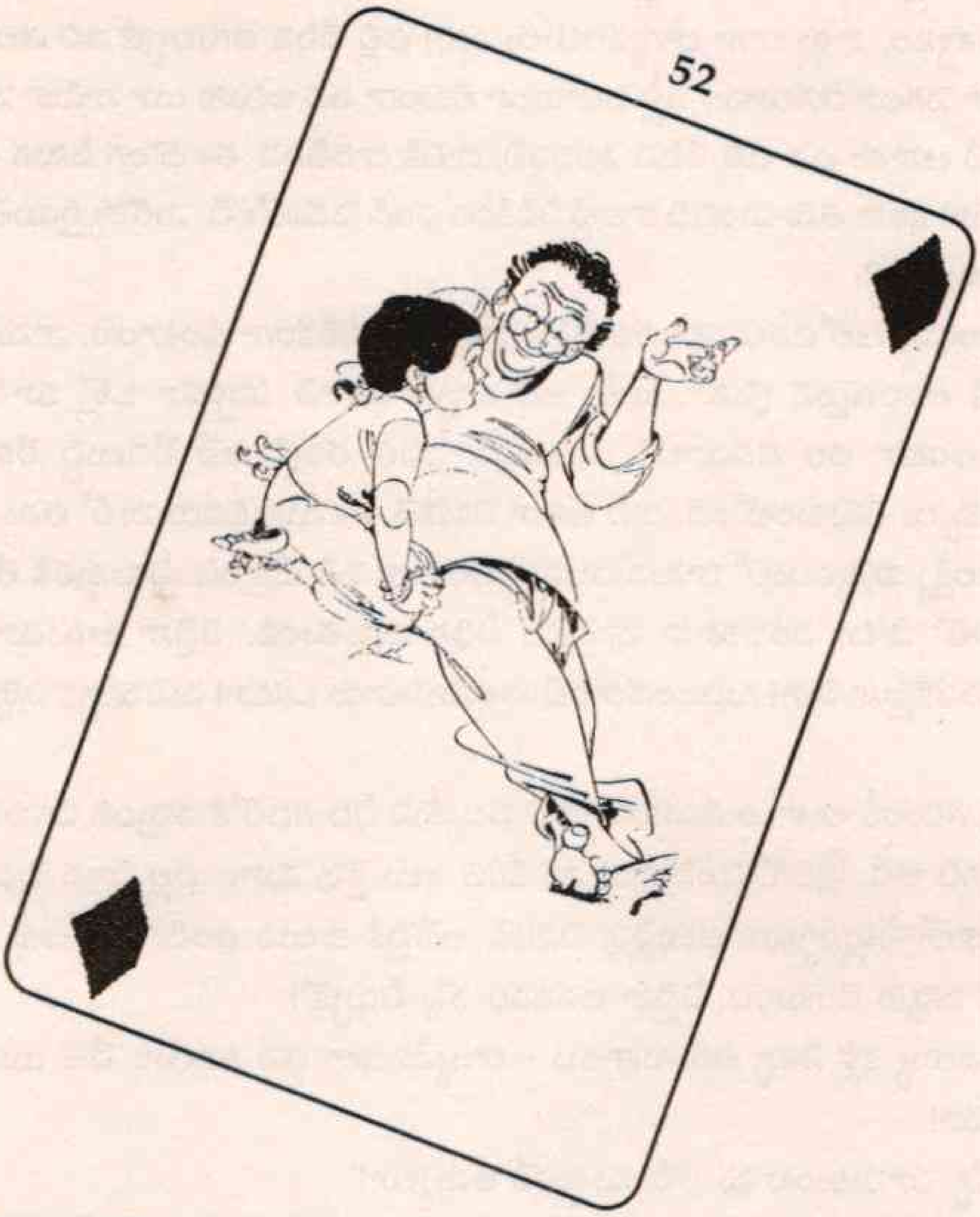

పెళ్లాం ఫోటో ఆప్యాయంగా చేత్తోపట్టుకుని అలా చూస్తూ చాలాసేపు కూచున్నాడు సాంబయ్య తాత. అలా చూస్తున్నప్పుడు ఆ పెద్ద పెద్ద కళ్లు మిలమిల మెరుస్తాయి. ఆ మెరుపు చూడ్డం కిష్టిగాడికీ రాంబాబుకీ చాలా యిష్టం. వాళ్లు అక్కడికి చేరడంలోని అనేక కారణాలలో ఆ యిష్టం చాలా ముఖ్యమైనది.

సాంబయ్య అక్కడితో ఊరుకోక ఆ ఫోటో ఫ్రేము వెనక్కి తిప్పుతాడు. ఆ వైపు కూడా ఆప్యాయంగా తడుముతూ ఉంటాడు. 'బామ్మగారి వీపు తడమడం కాబోలు!' అంటాడు కిష్టిగాడు. వాళ్ళతోపాటు సాంబయ్యా నవ్వేస్తాడు.

అత్తగారి బాధలు పడలేక, మొగుడు కూడా పరమదుర్మార్గుడైతే భరించలేక, అయిదేళ్ల కూతుర్నెత్తుకుని ఆనాడు వీధినపడిన రాజ్యన్ని 'ఇదిగో నేనున్నాను' అంటూ నిజంగా వెన్నుతట్టి ఆ నాడు ఆదుకున్నది సాంబయ్య. అలా పారిపోయి మరో ఊర్లో తలదాచుకున్న వాళ్లతో ఉన్న పిల్లని చూసి అదంతా ఒక కుటుంబంగానే జమకట్టింది సంఘం. మనసులు కలుపుకున్న వాళ్లే కదా

మొగుడు పెళ్లాలు!

కాని రాజ్యం కూతురు హనుమాయమ్మ మాత్రం ఏనాడూ సాంబయ్యని 'నాన్నా' అని పిలిచి ఎరగదు. తన తల్లి అక్కడే ఎలాగో సర్దుకొని పోయి ఉంటే తన జీవితం మరింత బాగుపడి ఉండేదని ఆమె దృఢవిశ్వాసం. వాళ్లు బాగా భాగ్యవంతులు మరి! తల్లి చేసిన దగుల్బాజీ పని తలచుకుంటేనే ఆమె ఒళ్లంతా సెగలూ పొగలూను. పెళ్లీ పెటాకులూ లేకుండా తన బతుకు యీ నాడిలా పక్కదారులు తొక్కిందంటే ఆనాడు తన తల్లి చేసిన వెధవపనీ, దానికి దారితీసిన ఈ దొంగ పీనుగ నిర్వాకమూ కారణం కాదూ! ఇంకా తను మంచిది కాబట్టి వీడికింత వండి పెడుతోంది. మరొక్కర్తియితే ఈపాటికి తన్ని తగిలెయ్యదూ?

సాంబయ్య ఆలోచనలు మాత్రం దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా ఉంటాయి. హనుమాయమ్మ పట్ల అతనికి అనంతమైన ప్రేమా, జాలీ. అది ఒప్పుకోదుగాని ఎప్పుడూ ఒళ్లో కూచోపెట్టుకుని 'అమ్మలూ' అంటూ తల తడమాలని ఉంటుంది. సవితి తండ్రి అనే భేదబుద్ధి లేక తనకోసం రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటోంది. దాని ఆసరా లేకపోతే ఈ ముసిలివయసులో తను ఏమైపోను?

కనకలక్ష్మీ కాన్వెంటులో హనుమయమ్మ ఆయాగా పని చేస్తోంది. ఏడున్నరకి లేచిన మనిషి అన్ని పనులతో పాటు వంటకూడా పూర్తిచేసి వీధిన పడుతుంది. ఏదైనా ఆడుతూ పాడుతూ గడపడానికి తనకేమైనా వీలా! గుదిబండలాంటి ఈ ముసిలాడు ఒకడూ! మనిషన్నాక ఎన్ని అమర్చుతే ఔతుంది!

అన్ని గదులకీ తాళాలు వేసుకుని కేరేజి పట్టుకుని వీధి గదిలోకి వస్తుంది హనుమాయమ్మ. సాంబయ్య గది అదే. 'ఇదిగో ముసిలాయనా! కేరేజి ఇటు వైపు మూల బల్ల మీద పెడుతున్నాను. పక్కన కూజాలో నీళ్లున్నాయి. అటునైపు చివరకి, అదేపైకి కాలువ ఉంది కదా, అక్కడ బాల్చీలో నీళ్లున్నాయి. పక్కన చెంబుంది. ఏదైనా అవసరం వస్తే తీర్చుకో!

సాంబయ్య కళ్ల నీళ్ళు తిరుగుతాయి - రాజ్యమే ఇలా తన కూతురి చేత యింత శ్రద్ధగా చేయిస్తోందేమో!

'నేనన్నీ చూసుకుంటాను లేవే, నువ్వెళ్లవే అమ్మలూ!'

'ఏమిటి చూసుకునేది, పేడా పిడకలూను! రేపొద్దున్న నీకేదైనా అయితే కూతురు సరిగ్గా చూడక చంపేసిందని నాకు మాట రావడానికా! కన్ను సరిగ్గా కనపబడదని ఓ మూల పడుంటావా, ఎక్కళ్లేని తడుముళ్లాటలూ నీకే! వీధిలో ఏ గొడవ జరిగినా నీకే! అందుకే అవతల గొళ్లెం పెట్టి మరీ వెడుతున్నాను, నువ్వేమనుకున్నాసరే!'

అంటూ హనుమాయమ్య ఆ పని చేసిగాని గుమ్మం దిగదు.

ఆ వీధిలో గుమ్మానికి రోజూ పదీ అయ్యేసరికి గొళ్లెం పడుతుంది గాని, నెలకోసారి తాళం కూడా తప్పదు. అప్పుడు సవితి తండ్రికి రిక్షాకట్టించి సబ్‌ట్రెజరీకి తీసికెడుతుంది. గుమాస్తాకి అయిదురూపాయిలు, అందరూ యిచ్చేదే యిచ్చి, పెన్షన్ అప్లికేషన్ నింపిస్తుంది. దగ్గిరుండి సాంబయ్య చేత సంతకాలు చేయిస్తుంది. ఎన్నో గంటలు వేచి ఉన్నాక, ఏ సాయంకాలమో పేరు పిలుస్తారు. సాంబయ్య తరఫున అతని పింఛను సొమ్ము అయిదొందల పాతికా అందుకుంటుంది. అది పట్టుకుని రిక్షా మీద యిద్దరూ యింటికొచ్చేస్తారు. 'నా బతుక్కి వీడు చేసిన అన్యాయం చాలు-వీడి పాపిష్టి

డబ్బు కూడా నాకెందుకు!' అనుకుంటుంది. ఆలోచనకీ ఆచరణకీ పొంతన ఎక్కడిది! 'వీళ్ళి నేనెందుకు పోషించాలి, ఊరికే కూచోపెట్టి? సగం తీసుకుంటే పోలా?' అని కొన్నాళ్ళు తటపటాయించింది. 'ఒక్కమనిషికైనా ఈ రోజుల్లో తిండికి తక్కువౌతోందా? నాలుగొందలపైమాటేగా, ఏ విధంగా లెక్కచూసినా, ఆ మేరకి ఉంచేసుకుంటే తప్పేమిటి?' అని సమర్థించుకుంది. 'మరి నా చాకిరీమాటో?' అని మనసు ప్రశ్నించింది. 'ఆ పైపాతికా ఇచ్చేద్దాం. ఎంతైనా వాడు గణించుకున్నదే కదా!' అనే నిర్ధారణకి వచ్చింది. 'ఏ ముసిలాడికైనా జిహ్వ చాపల్యం ఎక్కువగా ఉంటుంది. నెలకి పాతిక రూపాయిలంటే, అమ్మో, అదేం తక్కువా! ఏదైనా కొనుక్కు మింగేసేడంటే దేవలేక నేను చావాలి. అడిగితే రూపాయో అర్థో మనమే చేతిలో పెడదాం' అనేది ఆమె ఆఖరి మాట అయింది. అక్షరాలా అదే పాటిస్తోంది!

అయినా పక్క కిటికీలోంచి ఏ పిల్లలు విసురుతారో ఏమో, అప్పుడప్పుడూ ఆ వరండాగది నేల మీద పిప్పరమెంటు బిళ్ళలూ. చాకొలెట్ల విప్పేసిన ముచ్చిరేకు కాగితాలు కనపడతాయి! ఇవి కాక కాలికి తగులుతూ పేలిపోయిన రబ్బరు బుడగల తొడుగులు ఒకటి! 'రెండో బాల్యం అంటారు ఇదే కాబోలు. ఎలాగో అలా తగలడనీ. నాకేం! నన్నేం అడిగి చావలేదుగా! అయినా ఇవన్నీ పట్టించుకోడానికి నాకు తీరిక ఎక్కడేసింది!' అనుకుంటుంది హనుమాయమ్మ.

పని చేస్తున్న కాన్వెంటులో ఆమెకి తక్కువ పనేం లేదు. రోజంతా పని చేసినా రాత్రికి, ఆ సంస్థ యజమాని పీలానాయుడికి వంటచేసి వెళ్ళాలని ఒప్పందం. పెళ్ళాం ఉందిట గాని మరి ఎక్కడ బెడిసికొట్టిందో కాపరానికే నీళ్ళొదులుకుందిట. 'ఎలాగా కమ్మగా వండి పెడుతున్నావ్, దాన్తో కూడా మరొకటీ చేసి పెడితివా, నా బతుకు మరింత ఘుమ ఘుమలాడుతుంది.' అనే నాయుడి ఆహ్వానం కాదనడానికేం కనబళ్ళేదు, హనుమయమ్మకి. 'దగ్గి దగ్గి మీ నాన్న ముసిలాడు తొందరగా టపా కొట్టేస్తే బావుణ్ణు, ఏకంగా నేనే అక్కడికి మకాం ఎత్తేద్దును'

అంటాడా నాయుడు ఆమెను మీదకి లాక్కుంటూ.

'ఈ పళంగా మన యీ దుకాణం మా లోగిలి లోపలి గదుల్లోకి పెట్టేసుకున్నా అడిగేవాడులేడు, లోకానికి జడిసిగాని! వాడుగాని గుటుక్కుమంటే నెల నెలా చేతిలో పడే పింఛనీ డబ్బులు ఏం కావాలి? అన్నీ తెలిసిన నాయుడుగారే కంగిస్తే ఎలా?'

అంటుంది హనుమాయమ్మ.

'నిజమే అనుకో. అగ్నిసాక్షిగా పెళ్ళాడిన ఆడకూతురే నా ధాటికి తట్టుకోలేక పుట్టింటికి పారిపోయింది. మరి రానని ఒట్టేసుకుని. మరి సరిగ్గా అదే నీకు నప్పింది. ఎవరికేది నప్పుతుందో....'

'చాల్లెండి మీ పోకిరీ కబుర్లూ మీరూను'

అంటూ లైటార్పేస్తుంది హనుమాయమ్మ.

తను రాత్రి ఏ తొమ్మిదింటికో గొళ్ళెం తీసేటప్పుడు చిన్న క్యారేజీలో ఏ మజ్జిగాన్నమో ముసిలినాయనకి తేడం ఏనాడూ మరవదు హనుమాయమ్మ.

అయితే పొద్దుట వేసిన గొళ్ళెం అలాగే ఉందనడానికేం లేదు. కిష్టాయీ రాంబాబూ ఆవిడ వెళ్ళిపోడం పక్క కిటికీ లోంచి కనిపెడతారు. కాస్సేపు ఆగి, అటూ ఇటూ చూసి ఆ గుమ్మం దగ్గిర రాంబాబు వంగుని నిలబడతాడు. వాడి మీద ఎక్కి నిలబడి కిష్టాయి గొళ్ళెం తీసేస్తాడు. రాంబాబు

మూడో క్లాసు రెండోసారి ఫేలైతే ఓ సైకిలు షాపులో పనినేర్చుకోడానికి పెట్టేడు వాడి మేనమామ. ఆ షాపులో కన్న సాంబయ్య తాత దగ్గిరే ఎక్కువకాలం గడుపుతాడు వాడు. కిష్టాయి రిక్షాలాగే సూరీడు రెండోకొడుకు. కష్టపడి కుర్రాణ్ణి బళ్లో వేయించాడు గాని బడినడిచే టైములో వాణ్ణక్కడ ఉంచడం తండ్రి తరమైంది కాదు! తండ్రి రిక్షా గణ గణ యిలా దూరమవుతుందో లేదో అలా కిష్టాయి రాంబాబు దగ్గిరకి పరిగెడతాడు.

మరి సాంబయ్యని ఏ చల్లని వేళ ఏ చల్లని తల్లి కన్నదో గాని అతని బుద్ధికి ఏ పరిస్థితిలో అయినా యీ ప్రపంచమంతా ఎంతో అందంగా కనిపిస్తుంది. ఎలాంటి చీకటిలో అయినా అతని కళ్ల దీపాలు అలా మిలమిల వెలుగుతూనే వెతుకుతూనే ఉంటాయి! పాపం పుణ్యం అనేవి పిల్లలకే తెలీనివంటారు. వాటి గురించి పట్టించుకోక బతుకంతా తృప్తితోనే గడుపుకొచ్చిన సాంబయ్య లాంటి ముసిలి వాళ్లకి పసివాళ్లతో ఒకట్రైపోయి కేరింతలు కొట్టడంలో వింతేముంది? చిరు చీకటిగా ఉన్న ఆ చిత్తడి గదిలో ఎప్పుడు చూసినా కడివెడు కథలూ, కడుపునిండా కబుర్లూ, గంటల తరబడి నవ్వులూ!

ఓసారి గుంటవెధవల లిద్దరూ కలిసి వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న మరో లొట్టికాయని తీసుకొచ్చారు, తాతయ్య ఓదార్పుకోసం.

'లెక్కల్లో మార్కులు తక్కువొచ్చాయిట, అందుకూ, ఆ దుఃఖం' అంటూ. 'వాణ్ణిలా దగ్గిరగా తీసుకురండి' అని సాంబయ్య అంటే ఓ బాదంకాయో చేతిలో పెట్టి బుజ్జగిస్తాడనుకున్నారు. ఊచి పుచ్చుకుని ఓ లెంపకాయ ఇచ్చుకున్నాడు 'ఈ మాత్రానికే కుళ్ళిపోవాలిట్రా పిచ్చి వెధవా' అంటూ.

ఆ లెంపకాయ అదటుకి ఆ లేతబుగ్గ ఏమైందోగాని అంతగట్టిగా కొట్టే శక్తి మాత్రం సాంబయ్యకి లేదు! ఆయాసం వచ్చి నిలువెల్లా ఊగిపోయాడు. తాతయ్యలో ఎప్పుడూ ఎరగని ఆ కొత్త 'నృత్యశైలి' గమనించి కుర్రాళ్ల నవ్వు ఆగలేదు. వాళ్ళతోపాటు బుగ్గ పొంగిన కుర్రాడు కూడా ఉప్పొంగిపోడం చూసి తాతయ్య కూడా ఆ ఆనంద బృందంలో తనూ ఒకడైపోక తప్పలేదు!

నేలని పరుచుకున్న దుప్పటికాక సాంబయ్య మరో ఆస్తి తలక్రింద పెట్టుకొనే చిన్నరేకు పెట్టి మాత్రమే. అందులో ఓ రెండు జతల బట్టలూ పంచెలూ తువ్వాళ్లూ కాక, ఇంచుమించు సరిగ్గా ఆ పెట్టెలో పట్టే సైజుగల రాజ్యం ఫోటో ఫ్రేం ఒకటీ. ఇవికాక ఎప్పటికప్పుడు సెల్సు వేయించుకుని ఉంచుకునే చిన్న బ్యాటరీ లైటు ఒకటీ. దాన్ని ముట్టుకుంటే మాత్రం సాంబయ్యకి ఎక్కళ్లేని కోపమూ వస్తుంది. దాన్తో ఆడుకోడం కిష్టాయికి రాంబాబుకీ ఎంతో సరదా మరి!

ఏ రాత్రివేళో లేచికూచుని రాజ్యం ఫోటో చేత్తో పట్టుకుని దాన్ని టార్చి వెలుగులో చూసుకుంటూ అలా కూచుంటాడు సాంబయ్య ఒక్కొక్కప్పుడు దాన్ని వెనక్కి తీసి చేత్తో తడుముతూంటాడు కూడా. ఆ అట్ట కింద తను దాచిన కాగితాల దళసరి తన చేతికి తగిలినప్పుడు తన గుండె వేగం ఎక్కువవడం ఎంతో తృప్తినిస్తుంది అతనికి.

చేసింది నౌఖిరీ ఉద్యోగమైనా సర్కారు పని గనక రిటైరు అయినప్పుడు పదిహేనువేల గ్రాడ్యుయిటీ వచ్చింది. ఆ సంగతి అమ్మలుకి తెలీకుండా ఎలాగో దాచాడు. తనీ వయసులో ఎలాగా దానికి సంబంధం తేలేడు. పదివేలు కట్నమిచ్చి మరో పదివేలు పెళ్లి ఖర్చుపెడితే ఏదో మాదిరి సంబంధం రాకపోదు. కలిగున్న యింట్లో పుట్టినా తల్లితో తన దగ్గిరకి వచ్చి చేరిన నేరానికి

పెళ్ళికావలసిన వయసులో పాపం అమ్మలు రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటోంది. ఆ పది హేను వేలూ తన పేర్న ఎఫ్.డి తీసుకున్నాడెప్పుడో. ఇలా డబ్బుందని ఏ మాత్రం తెలిసినా ఈ కాలపు పిల్లలు ఉండనిస్తారా. సంబంధం కుదిరిననాడు మార్చుకుని దాని చేతిలో పెట్టాలి. తెలిసిన వాళ్ళందరికీ చెబుతూనే ఉన్నాడు. ఆ రోజు కలసి రావాలి మరి....

ఉద్యోగం చేస్తున్నప్పుడు వాళ్లూ వీళ్లూ ముట్ట చెప్పినవి వేరుగా దాస్తూ వచ్చాడు. ఏ రెండొందలో ఉండిఉండాలి. ఆ వెనక అట్టముక్కలు ఊడదీసి అప్పుడప్పుడు నోట్లు లాగుతూ ఉంటాడు. పిల్ల వెధవలు, వస్తూ పోతూ ఉంటారు. వాళ్లకో పటిక పంచదార ముక్క కొనిపెట్టినా, ఊరేసిన ఊసిరికాయలు యిచ్చినా, చాకలెట్లో బిక్కట్లో యిచ్చినా, ఆమాత్రం దగ్గిర ఉండకపోతే ఎలా? కన్న కలిగినట్టు తనకి చాకిరీ చేస్తున్న అమ్మలి దగ్గిర చెయ్యి జాచాలా యింకా, యింకా? అయినా ఈ తినుబడి సరుకు మీద తనకే మాత్రమైనా మోజు తగ్గితే కదా! అన్నట్టు రబ్బరు బుడగలో?

బుడగ అనే తలపు వచ్చీరాగానే సాంబయ్య మనసు బుడుంగుమని గతంలోకి మునిగిపోతుంది. ఏం కన్నారో ఎలా పెంచారో సాంబయ్యకి తల్లీ తండ్రీ గుర్తులేదు. అత్తారింట అష్టకష్టాలూ పడి, ఆ మాత్రమైనా అనురాగం చూపిన భర్తని కోల్పోయి, ఇల్లు చేరిన మేనత్త మాత్రమే గుర్తుంది - మెత్తని ఆ ఒడి ఒకటే కాదు, మొహమెత్తి చూస్తే దుఃఖపు జాడ ఏమాత్రం పైకి కనపబడనీయని ఆ కన్నుల వెన్నెల తడి అతని జన్మంతా గుర్తుంటుంది.

ఆ రోజుల్లో యిప్పట్లా రంగు రంగుల రబ్బరు బెలూన్లు దొరికేవి కావు. సబ్బు నీళ్లు చిక్కగా కలిపి వాటిల్లో ఉల్లికాడలో బొప్పాయికాడలో ముంచి ఊదితే గుండ్రని బుడగలు వచ్చేవి. మేనత్త ఒడిలో కూచుని అలా ఊదుతూ కదుల్తూ రంగులు మారుస్తూ ఎగిరే ఆ సబ్బు బుడగల్ని చూస్తుంటే సాంబయ్యకాదు, మేనత్తా నవ్వేది. 'జీవితం ఓ బుడగే కావొచ్చు, అందీ అందకుండా పోవచ్చు, కాని అందులోని రంగురంగుల్ని చూసి కేరింతలు కొట్టే దృష్టిమాత్రం పోగొట్టుకోకూడదు సుమా!' అని చెప్పీ చెప్పక చెప్పేదేమో ఆ ధీచిత్త, తన మేనత్త. ఆ జీవనసూత్రం అలా సాంబయ్య నరనరానా పట్టి ఉండిపోయిందేమో! అందుకే ఎలాంటి ఒడుదుడుకులు వచ్చినా 'ఓ చింతా! నాకేరింత ముందు నువ్వెంతే?' అని సమాధాన పడడం నేర్చుకున్నాడు. అందుకే ఎదుటివారిలోని ఎంతటి తేలిక తనమూ, చంచల స్వభావమూ బాధించవు. బుద్బుదప్రాయమని తెలిపినా ఏ జీవితమైనా అతని దృష్టికి అద్భుతమయమే!

కాలికింద మెత్తగా రబ్బరు బుడగ తగలడగానే సాంబయ్య ఆలోచనలు మళ్ళీ పైకి తేలి, వర్తమానంలోకి వచ్చాయి. రాంబాబూ కిష్టాయీ యీ మధ్య తనని బొత్తిగా వదలడం లేదు. రబ్బరు బుడగలు అదే పనిగా తెచ్చి ఊదించుకుంటున్నారు. వాళ్ల ఊదలేక కాదు. 'నువ్వు బుడగ లోపలికి ఊదేగాలి తక్కువా, చేసే చప్పుడు ఎక్కువా తాతయ్యా!' అంటూ ఆట పట్టిస్తారు. ఏం చెయ్యడం, ఊదుతుంటే గుండెలో ఏదో నొప్పి, అలసట... ఈ కుర్రాళ్లకి ఎలా చెప్పి తప్పించుకోడం? తను ఊదుతున్నప్పుడు అయ్యో గరగర చప్పుడు విని పకపక నవ్వాలని వాళ్ల సరదా! 'ఏదీ, మరోసారి ఊదు' అంటారు రాధ, కృష్ణుణ్ణి మురళివాయించమని మోజు పడ్డట్టు!

ఆ నిశిరాత్రి వేళ అలా గతమూ వర్తమానమూ తలుచుకుని సాంబయ్య మనసు కేరింతలు కొడుతుంటే కాలికి తగిలిన రబ్బరు బుడగలోని తడి ఎప్పుడూ లేని అలజడి కలిగించిందతనిలో.

అమ్మో, కుర్రాళ్లలో తానూ ఒకడై ఆ వెర్రి ఆనందంలో పడి కొట్టుకుపోతూ వాళ్లకి ఆపదతేవడం లేదుకదా!

అవాళ వెళ్ళిపోతూ హనుమాయమ్మ ఏమంది!

'కాటికి కాళ్ళు చాపుకున్న ముసిలాడివి. ఆ దగ్గు చూస్తూంటే ఏ రోగం పట్టుకుంటో అని భయం వేస్తోంది. అందుకే మరొకరికి సోకకుండా వీధికి గొళ్లెం పెడుతున్నాను. పిల్లల్ని దగ్గిరకి తీసి ఆడుతున్నావని విన్నాను. ఈ వయసులో నీకిదేం దుర్బుద్ధి? ఇంతింత వెధవలకి కూడా నీ రోగం సరఫరా చేస్తేగాని నీకు తృప్తి ఉండదుకాబోలు!'

పగిలిపోయిన బుడగ అవశేషాన్ని చేత్తో పట్టుకుంటే తగిలిన తడి పొల్చి సాంబయ్య మనసు విలవిల లాడిపోయింది.

అవునుమరి.... రోజురోజుకి తనకి దగ్గు ఎక్కువైపోతోంది. సాయంకాలం ఒళ్లు వెచ్చగా ఉంటోంది. కాళ్లూ చేతులూ సన్నపడిపోతూన్నయి. క్షయే అయి ఉంటుంది. అనుమానం దేనికి?

మర్నాడు హనుమాయమ్మ వెళ్ళిపోయాక, పిల్లలు రాగానే ఎక్కడికో ఓ చోటకి తీసికెడతానని రిక్షా ఎక్కించాడు. లంగ్ స్పెషలిస్టు శోభనాద్రిగార్ని కలుసుకుని అన్నీ చెప్పేడు. ఊపిరితిత్తులకి, ముగ్గురికీ ఎక్స్‌రేలు తీయించారు. తన అనుమానం నిజమే. తనకి కొంతవరకు ముదిరిందిగాని పిల్లలకింకా ప్రాథమిక దశలోనే ఉంది. డాక్టరు పెట్టిన చీవాట్లు అన్నీ యిన్నా కావు. ఊపిరిలోనే క్రిములుంటాయి. ఉమ్మి సంగతి చెప్పాలా? ఇన్ని చెబుతున్నావు ఈ మాత్రం తెలీదా?

చేసింది అశ్రద్ధే గాని చెయ్యిదాటిపోకుండా మేల్కోడం ఓ విధంగా అదృష్టమే. పిల్లలిద్దరి తండ్రుల్నీ పిలిపించి, విషయం వివరించి, తిరిగి ఆరోగ్యవంతులయ్యేదాకా ఎంత ఖర్చయినా తనదే అని భరోసా యిచ్చాడు సాంబయ్య.

టీబీశానిటోరియంలో చేరాక చికిత్స తీసుకుంటూ ఆ గది కిటికీలోంచి పిట్టల్నీ మబ్బుల్నీ చుక్కల్నీ చూస్తూ కేరింతలు కొట్టడం మాత్రం మానలేదు, సాంబయ్య మనసు. దాన్తో పాటు చెయ్యవలసిన బాధ్యత కూడా అతను మరచిపోలేదు.

'పై పిల్లలమాట సరేసరి. తనకింత ఆలనా పాలనా చూసే పిచ్చితల్లి అమ్మలు. ఈ భయంకరవ్యాధి, యింట్లోనే ఉన్న పిల్ల, దానికి గాని సోకలేదు కద! వెంటనే పరీక్ష చేయించుకోమని నచ్చచెప్పాలి. తనపేర ఉన్న పదిహేను వేలూ దానిపేర మార్చెయ్యాలి. పెంకుటిల్లు ఇంకా తన పేరనే ఉంది. వెంటనే అమ్మలి పేర రాసేయ్యాలి, ఏమో ఏ క్షణం ఎలా ఉంటుందో!'

మాట వరసకి అలా అనుకున్నాడుగాని సాంబయ్యలాంటి వాళ్లకి అన్ని క్షణాలూ బాగానే ఉంటాయి. బాధ్యతల 'చేదు' కాదనని వారికే కదా జీవితంలో తీపి తెలిసేది!

అతని మనసెప్పుడూ ఆనాటి ఇంతున్న అమ్మలికి ఏదో గమ్మత్తయిన కథ చెబుతున్నంత ఫ్రెష్‌గానూ ఎప్పుడూ ఉండగలదు!

(స్వాతి సపరివారపత్రిక, 8-1-99)

✿